

Korforduló

Korunk tragikomikus: tragikus, mert a pusztulás felé rohan, és komikus, mert még mindig megvan – Søren Kierkegaard pompás meghatározása vagy 170-180 évvel ezelőtről való, amikor még sem nukleáris fegyverek, sem migránsok nem voltak, nem volt sem Angela Merkel, sem George Soros, de még – uram bocsá' – nem volt Vlagyimir Iljics Uljanov-Zeitblum és Adolf Schicklgruber sem, az adai illetőségű Rosenfeld Mátyásról vagy a pápai Gy. Ferkéről nem is beszélve. A szakadék szélén vidám gondtalansággal táncoló világ képe tehát ősi, meglehet, időtlen: az egyes történelmi korok legjobb elméi mindig pontosan látták, mily apokaliptikusan irtózatos is mindaz, ami ún. világhelyzet képében (álarcában) politikum, társadalom, élet(minőség) és perspektívák szemhatárain körbevesz bennünket. Bekerítve, totálisan. A látvány következményeként kikristályosodott igazságokat Kosuth Lajos időskori helyzetjelentéseitől Arany János lírai bölcsességein át Spenglerig, Huntingtonig vagy – megint csak az irodalomba átugorva – Houellebecq-ig és Oriana Fallaciig húzódó széles, napfényes országúton is szemlélhetjük, kis tisztelgő pihenőkkel Németh László vagy Ortega y Gasset (és mások) megállóhelyeinél.

A huszadik század, melynek a ma élő emberiség középkorú, illetve annál idősebb hányada még mindig, ha nem is édes, de gyermeke: a nyolcvanas évekkel csakugyan véget ért. Még akkor is, ha a '87–88-as nagy remények idején Batsányit idézgettük: „Vidulj, gyászos elme! megújul a világ, / S előbb, mint e század végső pontjára hág.” Ám mielőtt a század végső pontjára hágott volna, az abszurdot is megszüelő, Krisztus utáni huszadik évszázad '89-től kezdve úgy búcsúzik, hogy – abszurdításának koronájaként – utolsó öt-hat évében a Nagy Ocsmány Átmenetet (liberalizmus & globalizmus perverz frigyét)

létrehozván, önnön reménységeinek ellentétébe fordul át, úgy '95-96 táján már teljes erővel. És az a jó húsz-huszonöt esztendő öldöklő küzdelem, amely az ezután következő időszakot jellemezte nagyjából mostanáig: aligha volt egyéb – végre tisztán látni lehet –, mint az igazi újnak az előkészítése. Gyötrődve, kínokkal telve, természetesen. A huszonegyedik század mostanában beköszöntő, igazi kezdetének prologusa. Olyan előjáték, amelynek vége nem diadalmas, boldog beteljesülés, hanem szívós viaskodást felváltó, megnyugtató közös lét, ebbe simuló csendes észszerűség lesz. Ahogyan Öry Mariann kolléganőm nemrégiben kiváló írásában meghatározta: a józan ész kora.

Ami 2017-ben Donald Trump elnöki tisztségbe való beiktatásával, majd a sorra következő nyugat-európai választásokkal történni, elindulni fog – Putyin orosz elnök mindinkább bizonyított bölcs mértéktartásával és a nyugati nagy nemzetek lassú, de biztos ébredésével párhuzamosan –: korforduló nyitánya. A most kezdődő esztendő, amelyet neveznek már a lázadás évének is, feltehetően az az év lesz, amikor Európa sorsa végleg eldőli. Hihetetlenül izgalmas és fordulatos, nagy időszak előtt állunk – ami most kezdődik, végre olyan játszma lesz, amikor a végzet bábjátékában már nem kizárólag a túloldaliak mozgatják a figurákat: megmoccanhatunk. (Sportnyelven szólva: úgy tűnik, átvesszük a kezdeményezést.) Lehetünk boldogok és büszkék, bizakodók és reménykedők – lám, megértük, elértük, kicsitán még elő is segítettük mindezt –, ám ne ámítsuk magunkat: a világ könyörtelen közönye a jót is simán besöpri a „nyereség” oldalra, s úgy van, ahogyan Ottlik Géza írta: hálára sem tart igényt a sors. Így korforduló táján tehát csak sóhajthatunk, megilletődötten és elszántan, szorongva és kételkedve is. Viszont hátradólni nem szabad.

Nem is ajánlott. A páholy kényelme csábító, de ajtaja zárva. (Legyen is, szigorúan.) Mert a játszma tényleg életveszélyes. Úgy is mondhatjuk: a tét mi magunk vagyunk. A létezésünk.

Tény: az a fura helyzet állt elő, hogy a nagyvilág és Európa most kezdődő új korát megelőzve, Magyarországa már kicsit korábban elkezdődött. Felelőségünk tehát nemcsak egyetemes, de megkülönböztetetten nagy is. Rendkívüli. És az előfutárlet előnyének labdáját, könyörgöm, végre egyszer az életben már le kellene csapni, de úgy istenigazából. Nehogy megint – vagy még mindig, újra, mint annyiszor – ellenségeink csapják le. Az elszakított nemzetrészek ügyében mindez hatványozottan érvényes: olyan biztató kezdetekre gondolok (amely egyelőre, sajna, még csak kezdet!), mint a tavaly december elseje előtt közzétett külügyminisztériumi utasítás, amely minden magyar illetékesnek megtiltotta a román nemzeti ünneppé tett napon az elrablás ünnepléseinek való részvételt. Az egykori ún. kis-antant államokkal fenntartott viszonyban döntővé kell válniuk a méltóságteljes önérték, a véreinkért vállalt szolidaritáshoz elengedhetetlen, megalakítások nélküli bátorság, az elvi-cselekvésbeli

következetesség és a taktikus, elvi-eszmei alapokon nyugvó átgondoltság követelményeinek. Mindenféle öncélú gyűlölködés, provokatív szájalás és irreális hangoskodás nélkül. Ha a dolgok jó irányba látszanak fordulni – márpedig nagyon úgy tűnik –, mindig a higgadt, körültekintő okosság és a megfelelő helyzetfelismerés segít. Bethlen Gáborra hallgatva megint Szabadkán és Csíkbán, Beregszászban és a Csallóközben (és persze, leginkább Budapesten!): „Nem mindig lehet megtenni, amit kell, de mindig meg kell tenni, amit lehet.” Valószínűleg nincs jobb, időszerűbb és pontosabb meghatározása a közeljövő várhatóan és remélhetően végre igazi, valóban magyar nemzetpolitikának nevezhető magyar nemzetpolitikájának.

A végzet pontosan úgy viselkedik, mint az Úr: segíts magadon, majd ő is megsegít. De csak akkor...! Ez van történőben mostanság: korfordulót élünk, amikor úgy látszik, Kierkegaard tragikomikus korát a Nietzsche meghatározta idők követhetik: számtalan hajnalpír van, amely még nem virradt fel.

Budapest, 2017 januárjában

A Liget lánya